

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

480Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 25ΗΣ ΚΑΙ 26ΗΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2012

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006»

[COM(2011) 615 τελικό — 2011/0276 (COD)]

(2012/C 191/06)

Εισηγητής: ο κ. VARDAKASTANIS

Στις 25 και 27 Οκτωβρίου 2011 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αντιστοίχως αποφάσισαν, σύμφωνα με τα άρθρα 177 και 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ζητήσουν γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την

Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006

COM(2011) 615 τελικό — 2011/0276 (COD).

Το ειδικευμένο τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 3 Απριλίου 2012.

Κατά την 480ή σύνοδο ολομέλειας, της 25ης και 26ης Απριλίου 2012 (συνεδρίαση της 25ης Απριλίου 2012), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 162 ψήφους υπέρ, 9 κατά και 9 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι οικονομικές πολιτικές που ασκούνται επί του παρόντος στην ΕΕ (λιτότητα, δημοσιονομικοί περιορισμοί σε εθνικό επίπεδο, περικοπές του προϋπολογισμού της ΕΕ, «δημοσιονομικό συμβόλαιο», περιορισμοί στην ΕΚΤ, κλπ.) πυροδοτούν μια διαδικασία ύφεσης με απρόβλεπτες συνέπειες, σε μια συγκυρία όπου το ζητούμενο είναι το ακριβώς αντίθετο, δηλαδή η ταυτόχρονη, αν όχι η εκ των προτέρων, λήψη μέτρων για την υποστήριξη της **ανάπτυξης και της απασχόλησης** με μία πιο τολμηρή και εποικοδομητική πρόταση. Σημαντική συμβολή προς τον σκοπό αυτό θα μπορούσαν να έχουν οι πόροι των Διαρθρωτικών Ταμείων (και εν

μέρει, σε προσωρινή βάση, οι πόροι της ΚΙΤΠ), όπως έχει ήδη προταθεί, έστω και σε περιορισμένη μορφή, κατά τη Σύνοδο Κορυφής της 30ής Ιανουαρίου 2012.

1.2 Κρίνεται αναγκαίο να δρομολογηθεί ένα ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάπτυξη —μία «Νέα Συμφωνία»— με εκτεταμένα και στοχευμένα έργα, επικεντρωμένα σε ολιγάριθμους βασικούς τομείς ικανούς να αναζωογονήσουν την οικονομία της ΕΕ. Ένα τέτοιο σχέδιο θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί πάραυτα μέσω των μη απορροφηθέντων πόρων της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013, στους οποίους θα μπορούσε να προστεθεί, το συντομότερο δυνατόν και για περιορισμένο χρονικό διάστημα, ένα μέρος των

πόρων που έχουν προγραμματιστεί για την περίοδο 2014-2020. Ένα τέτοιο ταμείο θα πρέπει να υποστηριχθεί και να ενισχυθεί με παρέμβαση της ΕΤΕπ υπό μορφήν έκδοσης ομολόγων (!) (άρθρο 87 του νέου κανονισμού). Αυτό θα είχε πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στις επενδύσεις με την προσέλκυση κεφαλαίων από το εξωτερικό και συγχρόνως θα ασκούσε θετική επίδραση στο δημόσιο χρέος και στο ευρώ, το οποίο θα ενίσχυε τη θέση του.

1.3 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ακράδαντα ότι μια **εταιρική σχέση** που περιλαμβάνει όλους τους εταίρους, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων, κατά την προετοιμασία, την εκτέλεση και την εκ των υστέρων αξιολόγηση των έργων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ συμβάλλει άμεσα στην επιτυχία της. Χαιρετίζει την πρόοδο που σημειώνεται με το άρθρο 5 των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δυνάμει του οποίου η οριζόντια εταιρική σχέση αποκτά υποχρεωτικό χαρακτήρα: υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να υπάρχει πραγματική συμμετοχή σε όλα τα στάδια υλοποίησης των δράσεων των ταμείων, συμπεριλαμβανομένων των εταίρων με δικαίωμα ψήφου στις επιτροπές παρακολούθησης. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΟΚΕ φρονεί πως το Άρθρο 5 του Κανονισμού κοινών διατάξεων θα πρέπει να αναθεωρηθεί και να αναδιατυπωθεί ώστε οι εμπεριχόμενες διατάξεις για την εταιρική σχέση, ιδίως δε η παράγραφος 2, να εφαρμόζονται σε όλα τα επίπεδα διοίκησης: εθνικό, περιφερειακό και τοπικό.

1.3.1 Η ΕΟΚΕ επιθυμεί έντονα να συμβάλει στην εκπόνηση του κώδικα δεοντολογίας που αναφέρεται στο άρθρο 5, αλλά εκφράζει τη βαθιά ανησυχία της για τα σήματα που εκπέμπει το Συμβούλιο, όπου τα κράτη μέλη επιθυμούν να περιορίσουν την εφαρμογή της αρχής της εταιρικής σχέσης: καλεί δε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) να αποτρέψουν την εξέλιξη αυτή. Ο κώδικας δεοντολογίας θα πρέπει να περιλαμβάνει έναν σαφή και περιεκτικό ορισμό των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ), συμπεριλαμβανομένων και των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων των ευάλωτων ομάδων, δυνάμει των άρθρων 10 και 19 της ΣΛΕΕ, όπως τα άτομα που υφίστανται διακρίσεις λόγω φύλου, ηλικίας, γενετικής προσανατολισμού, αναπηρίας, θρησκείας και εθνικής καταγωγής. Ο κώδικας δεοντολογίας θα πρέπει να καθορίζει σαφείς κανόνες σχετικά με την εφαρμογή έργων και προγραμμάτων, να εμμένει στην έγκαιρη επεξεργασία των αιτήσεων και να προβλέπει διαδικασία υποβολής καταγγελιών, επιτρέποντας έτσι την αποτελεσματική και μη γραφειοκρατική υλοποίηση και αξιοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι τα πρόσθετα κριτήρια έγκρισης που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλλονται πρώτα σε δημόσιο έλεγχο, ώστε να αποφεύγεται η πρόσθετη γραφειοκρατική επιβάρυνση (και ο εθνικός κανονιστικός υπερθεματισμός – «gold-plating»).

1.4 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την ευρύτερη χρήση του συστήματος της εκ των προτέρων και εκ των υστέρων **επιβολής όρων** στα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ που αποσκοπεί στην επίτευξη πιο στοχευμένων, απτών και βιώσιμων αποτελεσμάτων: ωστόσο, η ΕΟΚΕ διαφωνεί με τον καθορισμό μακροοικονομικών όρων διότι το σύστημα αυτό αποβαίνει εις βάρος των περιφερειών και των πολιτών που δεν ευθύνονται για τις μακροοικονομικές αποφάσεις οι οποίες λαμβάνονται σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο.

1.5 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την **απλούστευση των διαδικασιών**, τις θεωρεί όμως ανεπαρκείς καθώς οι εν λόγω διαδικασίες

παραμένουν εξαιρετικά πολύπλοκες. Η υπερβολική προσκόλληση, τόσο των εθνικών όσο και των ευρωπαϊκών αρχών, στους ελέγχους και στις διαδικασίες εξακολουθεί να δυσχεραίνει σοβαρά την εύκολη πρόσβαση των ΜΜΕ και των ΜΚΟ στους χρηματοδοτικούς πόρους της ΕΕ. Η γραφειοκρατία πρέπει να περιοριστεί, ιδίως σε χώρες όπου τα ομοσπονδιακά συστήματα αυτοδιοίκησης δημιουργούν διάφορα στρώματα γραφειοκρατίας.

1.6 Η ΕΟΚΕ θέτει υπό εξέταση την ιδέα να υιοθετηθεί προσέγγιση «υπηρεσίας μίας στάσης» για τους δικαιούχους, προκειμένου η πολιτική συνοχής να διέπεται περισσότερο από πνεύμα εξυπηρέτησης των δικαιούχων (προσέγγιση με άξονα τον πελάτη). Η ΕΟΚΕ θεωρεί επίσης ότι είναι αναγκαίο να αυξηθεί το όριο σε 250 000 ευρώ από 100 000 ευρώ που είναι σήμερα για τα έργα που ελέγχονται μόνο μία φορά κατά το άρθρο 140. Το ποσό θα πρέπει να αφορά το μερίδιο της Κοινοτικής χρηματοδότησης αυτών των έργων, προκειμένου να επιτευχθεί η περαιτέρω απλούστευση των κανόνων.

1.7 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τη **θεματική συγκέντρωση**, ως μέσο περιορισμού του κατακερματισμού των προσαπειών υπό αυτό το πρίσμα, η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει τον ισχυρό συντονισμό των προσαπειών που καταβάλλονται από τα διάφορα Διαρθρωτικά Ταμεία με σκοπό τη διαμόρφωση μιας ενιαίας και ενοποιημένης πολιτικής συνοχής, ικανής να συμβάλει πλήρως στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι (i) η βελτίωση της προσβασιμότητας και (ii) η ανάπτυξη των ικανοτήτων των κύριων συντελεστών της πολιτικής συνοχής (εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων) πρέπει να καταστούν συγκεκριμένα θεματικά πεδία.

1.8 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι η τροποποίηση του άρθρου 7 του Κανονισμού κοινών διατάξεων είναι σημαντική προκειμένου να συμπεριληφθεί σε αυτό η πρόσβαση στους πόρους και η **προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία**, σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

1.9 Η ΕΟΚΕ εξαίρει τη σημασία που έχει η **ανάπτυξη των ικανοτήτων** των εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων, ζητά δε την ενσωμάτωση του ορισμού της έννοιας «ανάπτυξη ικανοτήτων» στο άρθρο 2. Ο εν λόγω ορισμός θα πρέπει να νοείται ως ενίσχυση της συμμετοχής των εταίρων όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων, σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας, εφαρμογής και παρακολούθησης των δράσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων.

1.10 Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να υποβάλει το **Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ)** διασφαλίζοντας τη συμμετοχή του συνόλου των θεσμικών οργάνων και των πολιτικών φορέων της ΕΕ στη διαδικασία διαπραγμάτευσης και έγκρισης του ΚΠΣ.

1.11 Η ΕΟΚΕ συνιστά να αποσαφηνιστεί η συμμετοχή των φορέων της **κοινωνικής οικονομίας** στην προσπάθεια επίτευξης των στόχων των διαφόρων Ταμείων.

1.12 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η επιβολή όρων δεν θα πρέπει να αποβαίνει εις βάρος της **ευελιξίας** των διαρθρωτικών δράσεων, καθώς δεν υπάρχει λύση που να προσιδιάζει σε όλες τις περιφέρειες, διατηρώντας παράλληλα τους κοινούς στόχους της μεγαλύτερης συνοχής με την εφαρμογή κοινών κανόνων.

(!) Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. τις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ με θέμα: «Επανεκκίνηση της ανάπτυξης», ΕΕ C 143 της 22.5.2012, σ. 10 και «Ταμείο Συνοχής», Βλέπε σελίδα 38 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

1.13 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει σθεναρά την πρόταση να διατίθεται τουλάχιστον το 20 % του συνόλου των εθνικών πιστώσεων που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο του ΕΚΤ για την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας.

1.14 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει τις προσπάθειες για μεγαλύτερη επέκταση του Κανονισμού κοινών διατάξεων, στην επίτευξη αποτελεσμάτων και θεωρεί ότι οι **δείκτες** που βασίζονται αποκλειστικά σε μακροοικονομικούς δείκτες, όπως το ΑΕγχΠ, είναι σαφώς ανεπαρκείς για τον προσδιορισμό του επιπέδου συνοχής.

1.15 Η ΕΟΚΕ ζητά να θωρακισθεί, στο άρθρο 51 του γενικού κανονισμού, η ανάπτυξη των ικανοτήτων εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων. Η συμμετοχή αυτών των εταίρων σε αυτή τη διαδικασία παροχής συνδρομής, κατάρτισης μελετών και αξιολογήσεων, καθώς και προσφυγής σε εμπειρογνώμονες, όπως επίσης και στις υπόλοιπες δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της **τεχνικής βοήθειας**, θα καταστήσει ουσιαστικότερη τη συμμετοχή όλων των εταίρων, θα ενισχύσει τη δυνατότητα συμμετοχής τους στα Διαρθρωτικά Ταμεία και κατ' επέκταση θα συμβάλει στην επιτυχή εφαρμογή της πολιτικής συνοχής. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για την πρόταση να αποκλείονται τα επιχειρησιακά προγράμματα τεχνικής βοήθειας από τις δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος, προώθησης των ίσων ευκαιριών και πρόληψης των διακρίσεων λόγω φύλου. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να διαγραφεί από το άρθρο 87.

1.16 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ακράδαντα ότι πρέπει να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο τρόπο οι περιορισμένοι διαθέσιμοι πόροι με **έξυπνες χρηματοδοτικές τεχνικές**, και να επιδιωχθεί η μέγιστη δυνατή εκμετάλλευση και του παραμικρού ευρώ που διατίθεται για τη χρηματοδότηση της συνοχής. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία του έχει ο προσεκτικός συντονισμός των δραστηριοτήτων των διαφόρων Διαρθρωτικών Ταμείων, καθώς και την ανάγκη να επανεξεταστούν τα ποσοστά συγχρηματοδότησης, ώστε να αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις ανάγκες των δικαιούχων στην παρούσα κρίση.

1.17 Σύμφωνα με το άρθρο 174 της ΣΛΕΕ, η πολιτική συνοχής βρίσκεται στην καρδιά της ΕΕ και οδηγεί στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής της συνοχής. Για τα κράτη μέλη των οποίων ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης κατά την περίοδο 2007-2009 ήταν αρνητικός και τα οποία παρουσιάζουν ικανό ρυθμό απορρόφησης των κονδυλίων κατά την τρέχουσα περίοδο, το ανώτατο όριο θα βρίσκεται τουλάχιστον στο επίπεδο της τρέχουσας περιόδου. Το ανώτατο όριο για την πολιτική συνοχής δεν θα εφαρμόζεται στα κονδύλια για την αλιεία και την αγροτική ανάπτυξη.

2. Η πρόκληση που θέτει η κρίση στην ΕΕ: Νέα Διαρθρωτικά Ταμεία σε μια εποχή προκλήσεων

2.1 Το ποσοστό ανεργίας στην Ευρώπη έχει ανέλθει στο 10,3 % εξατίας της οικονομικής κρίσης (περισσότερα από 5 εκατομμύρια νέοι είναι άνεργοι, η λεγόμενη «χαμένη γενιά») και το ποσοστό των ανθρώπων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό έχει αυξηθεί κατά 4 % και πλέον σε ορισμένες χώρες της ΕΕ, ενώ το ποσοστό των ατόμων με σοβαρές υλικές στερήσεις έχει αυξηθεί κατά 3 %.

2.2 Παρά τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί μέσω των πολιτικών συνοχής, αγροτικής ανάπτυξης και αλιείας της ΕΕ, οι ανισότητες μεταξύ των περιφερειών αυξάνονται και πάλι. Σύμφωνα με την πέμπτη έκθεση για τη συνοχή, οι ανισότητες έχουν συνολικά αυξηθεί, ιδιαίτερα δε οι ανισότητες εντός των επιμέρους χωρών (οι πρωτεύουσες γίνονται πλουσιότερες και οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες φτωχότερες), σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις σε

εντυπωσιακό βαθμό. Η έκθεση καταδεικνύει επίσης τις σημαντικές ανισότητες μεταξύ των πόλεων και της υπαίθρου όσον αφορά το επίπεδο της ανάπτυξης. ⁽²⁾

2.3 Η ΕΟΚΕ, βάσει όσων συμφωνήθηκαν κατά τη σύνοδο κορυφής της 30ης Ιανουαρίου 2012, ζητά από την Επιτροπή και το Συμβούλιο να υιοθετήσουν μια «ειδική διαδικασία» αναστέλλοντας τις ισχύουσες διατάξεις για 5 χρόνια, προκειμένου να επιτραπεί η άμεση και ταχεία αξιοποίηση των πόρων καθώς και η κατάργηση των περιττών εμποδίων και των διακριτικών διοικητικών ευχερειών. Αυτό θα ήταν ιδιαίτερος ωφέλιμο για τις ΜΜΕ που ασχολούνται με την καινοτομία και τη βελτίωση της παραγωγής, καθώς και για τα έργα στα οποία συμμετέχουν νέοι.

2.4 Η πολιτική συνοχής αποτελεί κεντρικό στοιχείο της ΕΕ· σύμφωνα με το άρθρο 174 της ΣΛΕΕ, «η Ένωση [...] αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής της συνοχής. Η Ένωση αποσκοπεί, ιδιαίτερα, στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών».

2.5 Προς τούτο, η ΕΟΚΕ τονίζει πως για τα κράτη μέλη των οποίων ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης κατά την περίοδο 2007-2009 ήταν αρνητικός και τα οποία παρουσιάζουν ικανό ρυθμό απορρόφησης των κονδυλίων κατά την τρέχουσα περίοδο, το ανώτατο όριο θα βρίσκεται τουλάχιστον στο επίπεδο της τρέχουσας περιόδου. Το ανώτατο όριο για την πολιτική συνοχής δεν θα εφαρμόζεται στα κονδύλια για την αλιεία και την αγροτική ανάπτυξη.

2.6 Η ΕΟΚΕ έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση στη σημασία της ενσωμάτωσης των Διαρθρωτικών Ταμείων στη στρατηγική «Ευρώπη 2020»· ως εκ τούτου, οι επιδιώξεις και οι στόχοι της θα πρέπει να εναρμονιστούν ευρέως με την πολιτική συνοχής ⁽³⁾ και να συμπληρωθούν μια πιο σαφή και ευκρινή αναφορά στον τρόπο με τον οποίο τα Διαρθρωτικά Ταμεία θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στις εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Οι στόχοι αυτοί θα πρέπει να επανεξετασθούν στο εγγύς μέλλον, εάν η Ευρώπη επιθυμεί όντως την υλοποίησή τους σε μια συγκυρία βαθιάς κρίσης.

2.7 Σε διάφορες γνωμοδοτήσεις ⁽⁴⁾ της ΕΟΚΕ έχει επισημανθεί το γεγονός ότι οι στόχοι των Διαρθρωτικών Ταμείων είναι ευρύτεροι από αυτούς της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Συνεπώς, τα Διαρθρωτικά Ταμεία θα πρέπει να αποτελούν μηχανισμό ικανό να εξασφαλίσει ότι η οικονομία της ΕΕ ενισχύει τις πολιτικές της στον τομέα της απασχόλησης και της εκπαίδευσης, με σκοπό τη διατήρηση και την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της και των επενδύσεων που απαιτούνται για τη διασφάλιση της οικονομικής ανάπτυξης, της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης. Αυτό θα συνέβαλε στην υλοποίηση και άλλων στρατηγικών και πολιτικών της ΕΕ, όπως της στρατηγικής για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών 2010-2015, του νόμου για τις μικρές επιχειρήσεις (Small Business Act), της ενεργειακής στρατηγικής για την Ευρώπη, της

⁽²⁾ Βλ. τις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ με θέμα: «Μητροπολιτικές περιοχές και πόλεις-περιφέρειες στη στρατηγική “Ευρώπη 2020”», ΕΕ C 376/02, 22.12.2011, σ. 7, και «Γεωργία και βιοτεχνικές δραστηριότητες», ΕΕ C 143 της 22.5.2012, σ. 35.

⁽³⁾ Βλ. τις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ «Πέμπτη έκθεση για τη συνοχή», ΕΕ C 248/12 της 25.8.2011, σ. 68, «Ο ρόλος και οι προτεραιότητες της πολιτικής συνοχής στη στρατηγική “Ευρώπη 2020”», ΕΕ C 248/01 της 25.8.2011, σ. 1 και «Μητροπολιτικές περιοχές και πόλεις-περιφέρειες στη στρατηγική “Ευρώπη 2020”», ΕΕ C 376/02, 22.12.2011, σ. 7.

⁽⁴⁾ Βλ. τις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ με θέμα «Περιφερειακή πολιτική και έμπνη ανάπτυξη», ΕΕ C 318/13, 29.10.2011, σ. 82, και «Πέμπτη έκθεση για τη συνοχή», ΕΕ C 248/12, 25.8.2011, σ. 68.

ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αναπηρία 2010-2020, του πλαισίου της ΕΕ για τις εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά και της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη.

2.8 Η ΕΟΚΕ ανησυχεί σοβαρά για τον αντίκτυπο της κρίσης και φρονεί ότι τα Διαρθρωτικά Ταμεία μπορούν να συντελέσουν στην έξοδο από την κρίση, υπό την προϋπόθεση να αναθεωρηθεί η οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ, η οποία αυτή τη στιγμή δεν αποδίδει σε ό,τι αφορά την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη· τονίζει ότι τα μέτρα λιτότητας που ελήφθησαν για λόγους μακροοικονομικής σταθερότητας δεν θα πρέπει να υπονομεύσουν τις προσπάθειες εξασφάλισης μεγαλύτερης συνοχής στην ΕΕ· οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις θα πρέπει να αποφέρουν αποτελέσματα στον τομέα της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ένταξης, βελτιώνοντας τα επίπεδα απασχόλησης.

2.9 Η δριμύτητα της οικονομικής κρίσης καταδεικνύει ότι το ποσό (376 δισ. ευρώ) που προτείνει σήμερα η Επιτροπή για τα Διαρθρωτικά Ταμεία κατά την περίοδο 2014-2020 δεν θα επαρκήσει για τη βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στην ΕΕ. Η ΕΟΚΕ καλεί, συνεπώς, την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να επανεξετάσουν την τρέχουσα πρόταση για τα Διαρθρωτικά Ταμεία που περιλαμβάνεται στο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) και καλεί τα όργανα να επικεντρώσουν τα κονδύλια της ΕΕ στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και να μη δημιουργήσουν πρόσθετη γραφειοκρατία και κατακερματισμό.

2.10 Η κρίση δεν θα πρέπει να αποτρέψει την ΕΕ από την τήρηση των διεθνών δεσμεύσεων και συμβάσεων της, όπως της Σύμβασης-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

3. Για αποτελεσματικά Διαρθρωτικά Ταμεία απαιτούνται έγκυρες αρχές

3.1 Στρατηγικός προγραμματισμός

3.1.1 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ) αποτελεί καίρια εξέλιξη η οποία θα διασφαλίσει τη βελτίωση του συντονισμού των δράσεων εφαρμογής της πολιτικής συνοχής από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

3.1.2 Η ΕΟΚΕ επικροτεί μεν το ΚΠΣ, ζητά όμως μια προσέγγιση εστιασμένη στους δικαιούχους. Σήμερα οι δυνητικοί δικαιούχοι βρίσκονται αντιμέτωποι με διαφορετικές διαδικασίες επιδοτήσεων (π.χ. διαφορές μεταξύ του ΕΤΠΑ και του ΕΓΤΑΑ), πράγμα το οποίο έχει ως αποτέλεσμα διοικητικά βάρη για τους δυνητικούς δικαιούχους. Το ΚΠΣ, όπως προτείνεται σήμερα, αντιπροσωπεύει απλώς ένα σύνολο διοικητικών κριτηρίων, απ' όπου απουσιάζει η ιδέα μιας ενιαίας θυρίδας (*one-stop shopping*) για τους δικαιούχους. Το ΚΠΣ θα πρέπει επίσης να παρέχει σαφή τεκμηρίωση και ενιαία ερμηνεία των κανόνων που θα εφαρμοστούν σε όλα τα κράτη μέλη. Μια τέτοια θυρίδα μπορεί να εξασφαλίσει ότι το ΚΠΣ θα καταστεί ενδεδειγμένο μέσο αποτελεσματικότερης χρήσης των πόρων των ταμείων χωρίς πρόσθετα διοικητικά βάρη.

3.1.3 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι το ΚΣΠ θα πρέπει να παρέχει αναλυτικά στοιχεία ως προς τις επενδυτικές προτεραιότητες που απορρέουν από τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», χωρίς να παραλείπει να προσδιορίζει τα μέσα με τα οποία θα μπορούσε να επιτευχθεί η κοινωνική ένταξη των πλέον απομακρυσμένων από την

αγορά εργασίας ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών, των νέων, των μεταναστών και των ατόμων με αναπηρία.

3.1.4 Η ΕΟΚΕ θεωρεί επίσης ότι το ΚΣΠ θα πρέπει να συμφωνηθεί σε συνεργασία με όλα τα θεσμικά και συμβουλευτικά όργανα της ΕΕ, ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι ανεξαιρέτως θα αισθάνονται ότι το θέμα τους αφορά όσο το δυνατό περισσότερο.

3.1.5 Η συμπερίληψη των συμβάσεων εταιρικής σχέσης είναι ευπρόσδεκτη προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση κοινών ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών στόχων.

3.1.6 Η ΕΟΚΕ ζητά κάθε επιμέρους σύμβαση εταιρικής σχέσης και το αντίστοιχο πρόγραμμά της να συνδέονται με τα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ). Τα ΕΠΜ θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν όλους τους στόχους που τίθενται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», καθώς και διάφορες άλλες υποχρεώσεις που απορρέουν από άλλες διεθνείς δεσμεύσεις και συμβάσεις, όπως η Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές και η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

3.1.7 Η συμμετοχή των εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων, στην προετοιμασία και υιοθέτηση των συμβάσεων εταιρικής σχέσης θα αποτελέσει βασικό παράγοντα επιτυχίας για τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων και όποιων τροποποιήσεων προταθούν στις συμβάσεις εταιρικής σχέσης (άρθρο 15)· κατά συνέπεια, ο προτεινόμενος Κανονισμός κοινών διατάξεων θα πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα.

3.1.8 Η ΕΟΚΕ ζητά την τροποποίηση του άρθρου 14 του προτεινόμενου Κανονισμού κοινών διατάξεων δυνάμει των άρθρων 10 και 19 της ΣΛΕΕ ώστε να συμπεριληφθούν στην παράγραφο γ) του εν λόγω άρθρου επαρκείς αναφορές στις ευάλωτες ομάδες, όπως τα άτομα που υφίστανται διακρίσεις λόγω φύλου, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού, αναπηρίας, θρησκείας και εθνοτικής καταγωγής.

3.2 Θεματική συγκέντρωση και απλούστευση

3.2.1 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τον προτεινόμενο Κανονισμό κοινών διατάξεων που θεσπίζει μια σειρά κοινών κανόνων εφαρμοσίμων στα Διαρθρωτικά Ταμεία· με τον τρόπο αυτό, θα διαμορφωθεί κοινή προοπτική στην ΕΕ και η πολιτική συνοχής θα καταστεί συνεκτικότερη και αποτελεσματικότερη.

3.2.2 Η ΕΟΚΕ εκφράζει μεν την ικανοποίησή της για τους 11 επιλεγέντες θεματικούς τομείς, θεωρεί όμως σκόπιμο να προστεθούν ορισμένοι ακόμη θεματικοί τομείς, όπως (1) η βελτίωση της προσβασιμότητας και (2) η ανάπτυξη των ικανοτήτων των εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων. Η ΕΟΚΕ ζητά να συμπεριληφθούν οι εν λόγω τομείς στο άρθρο 9 του προτεινόμενου Κανονισμού κοινών διατάξεων.

3.2.3 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι όλες οι χώρες θα πρέπει να εστιάσουν τις προσπάθειές τους στους τομείς τους οποίους ορίζει ο Κανονισμός κοινών διατάξεων ώστε να αναπτυχθούν συνέργιες παράλληλα με μια πιο συνεκτική και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη.

3.2.4 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι έχει υποστηρίξει την απλούστευση των διοικητικών, λογιστικών και ελεγκτικών διαδικασιών, καθώς και ότι «η απλούστευση πρέπει να τεθεί ως πρωταρχικός

στόχος της πολιτικής συνοχής»⁽⁵⁾, και συνεπώς εκφράζει την ικανοποίησή της για τις προσπάθειες που καταβάλλονται στο πλαίσιο της υπό εξέταση πρότασης προκειμένου να εισαχθεί σε αυτήν η εν λόγω αρχή. Απαιτείται να αποφευχθεί η υπερβολική γραφειοκρατία και να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για να ωφεληθούν οι τελικοί δικαιούχοι από τις συγκεκριμένες δράσεις. Η απλούστευση θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα μεγαλύτερη σαφήνεια όσον αφορά την επιλεξιμότητα, τον έλεγχο, τις πληρωμές και τη χρήση των ΤΠΕ. Αυτό αφορά και την απλούστευση του κειμένου του κανονισμού και τη μείωση του αριθμού των άρθρων.

3.2.5 Το όριο των 100 000 ευρώ που προβλέπεται για την εφαρμογή απλουστευμένων κανόνων θα πρέπει να αυξηθεί σε 250 000 ευρώ για το μερίδιο της Κοινοτικής χρηματοδότησης σε σχέδια που ελέγχονται μόνο μία φορά κατά το άρθρο 140 της πρότασης Κανονισμού κοινών διατάξεων. Οι προϋπολογισμοί των περισσότερων σχεδίων υπερβαίνουν το ποσό χρηματοδότησης που προτείνεται στον κανονισμό λόγω υπερβολικών διοικητικών βαρών. Η απλοποίηση με το νέο αυτό όριο θα μπορούσε να επηρεάσει θετικά την εφαρμογή του εν λόγω κανόνα στους μηχανισμούς συνολικών επιχορηγήσεων.

3.2.6 Η ΕΟΚΕ θέτει υπό εξέταση την ιδέα να υιοθετηθεί προσέγγιση «υπηρεσίας μίας στάσης» για τους δικαιούχους, προκειμένου η πολιτική συνοχής να διέπεται περισσότερο από πνεύμα εξυπηρέτησης των δικαιούχων (προσέγγιση με άξονα τον πελάτη).

3.2.7 Επικροτείται επίσης η χρήση ενός ευρέος φάσματος επιτροπών και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η χρήση ενός συστήματος ηλεκτρονικής διακυβέρνησης θα προβλέπει πρόσβαση σε όλους, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων, των μελών εθνικών μειονοτήτων και των ατόμων με αναπηρία.

3.3 Πλαίσιο επιδόσεων και επιβολή όρων

3.3.1 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η επιβολή όρων στον Κανονισμό κοινών διατάξεων αποτελεί ενδεδειγμένο μηχανισμό που θα καταστήσει εφικτή την επίτευξη των κοινών στόχων της ΕΕ.

3.3.2 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την εκ των προτέρων επιβολή όρων, όπως έχει ήδη υποστηρίξει σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της⁽⁶⁾, καθώς η προσέγγιση αυτή αποτελεί ένα μέσο βελτίωσης της ποιότητας των δαπανών στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ. Ωστόσο, η εν λόγω επιβολή όρων δεν θα πρέπει να προκαλέσει αύξηση των διοικητικών βαρών, αλλά να οδηγήσει σε συνεπέστερη και αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων.

3.3.3 Η ΕΟΚΕ διαφωνεί, ωστόσο, με τη χρήση μακροοικονομικών όρων⁽⁷⁾ δεδομένου ότι αυτή «αδικεί» ορισμένους φορείς. Η ΕΟΚΕ δεν υποστηρίζει κανένα από τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής (συμπεριλαμβανομένης της αναστολής πληρωμών) που προβλέπονται στην επόμενη, δηλαδή την έκτη, δέσμη μέτρων οικονομικής διακυβέρνησης. Οποιοδήποτε μέτρο λαμβάνεται για την επιβολή μακροοικονομικών όρων δεν θα πρέπει να επηρεάζει τους δικαιούχους των Διαρθρωτικών Ταμείων.

3.3.4 Θεωρείται ζωτικής σημασίας, κατά την επανεξέταση των επιδόσεων, να προβλεφθεί και η συμμετοχή των εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων, και να αναγνωριστεί ο ρόλος που αυτοί διαδραματίζουν ως πραγματικοί συντελεστές στην εφαρμογή της πολιτικής συνοχής.

3.4 Ευελιξία

3.4.1 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι οι αρχές που διέπουν την επιβολή όρων δεν θα πρέπει να αποβαίνουν εις βάρος της ευελιξίας των διαρθρωτικών δράσεων, καθώς δεν υπάρχει λύση που να προσιδιάζει σε όλες τις περιφέρειες.

3.4.2 Η ευελιξία δεν θα πρέπει να υποσκάπτει τους κοινούς στόχους της συνοχής μέσω της επιβολής κοινών κανόνων σε όλους τους δικαιούχους.

3.5 Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση

3.5.1 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης ως τρόπου δημιουργίας ενός αισθήματος οικειότητας σε ό,τι αφορά τους πόρους και τους στόχους της κοινωνικής συνοχής. Δυνάμει του άρθρου 5, θα πρέπει να προβλέπεται η πλήρης συμμετοχή των εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων, σε όλα τα στάδια αξιοποίησης των πόρων, συμπεριλαμβανομένου του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου. Η ΕΟΚΕ τονίζει και πάλι τη σημασία που είχαν στο παρελθόν τα εδαφικά σύμφωνα για τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών.

3.5.2 Η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία που έχει η διασφάλιση συνέργειας μεταξύ όλων των μέσων που έχουν καθιερωθεί από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

4. Οι αρχές της πολιτικής συνοχής της ΕΕ χρειάζονται ενδεδειγμένα μέσα για την επίτευξη συνοχής

4.1 Εταιρική σχέση με την κοινωνία των πολιτών – η σύμβαση εταιρικής σχέσης

4.1.1 Η ΕΟΚΕ έχει στο παρελθόν υποστηρίξει την αρχή της εταιρικής σχέσης που πρέπει να εφαρμόζεται στην πολιτική συνοχής⁽⁸⁾. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα πρέπει να εκπροσωπούνται στις προπαρασκευαστικές εργασίες των συμβάσεων εταιρικής σχέσης και τεχνικής βοήθειας.

4.1.2 Η ΕΟΚΕ επικροτεί, συνεπώς, ένθερμα το άρθρο 5 του προτεινόμενου Κανονισμού κοινών διατάξεων και την πρόταση να θεσπιστεί ένας κώδικας δεοντολογίας σε επίπεδο ΕΕ, ο οποίος να διέπει την εταιρική σχέση, συμπεριλαμβανομένων επίσης των ποικίλων ευθυνών και δικαιωμάτων συμμετοχής των διαφόρων εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων. Κατά την προετοιμασία του κώδικα δεοντολογίας πρέπει να εξασφαλιστεί η πλήρης συμμετοχή των εταίρων.

4.1.3 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί βάσει ισότιμης πρόσβασης στη χρηματοδότηση και μέσω ενός σαφούς και περιεκτικού ορισμού. Η κοινωνία των πολιτών δεν έχει συχνά πρόσβαση στους πόρους λόγω προσκομμάτων που προκύπτουν από κανόνες συγχρηματοδότησης, διοικητικά βάρη, ανεπαρκείς στόχους των Εθνικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και ελλιπούς συμμετοχής στην παρακολούθηση των δράσεων των ταμείων.

⁽⁵⁾ Βλ. τις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ με θέμα «Πέμπτη έκθεση για τη συνοχή», ΕΕ C 248/12, 25.8.2011, σ. 68, και «Αποτελεσματικές εταιρικές σχέσεις στην πολιτική συνοχής», ΕΕ C 44/01, 11.2.2011, σ. 1.

⁽⁶⁾ Βλ. τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πέμπτη έκθεση για τη συνοχή», ΕΕ C 248/12, 25.8.2011, σ. 68.

⁽⁷⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Περιφερειακή πολιτική και εξυπηνη ανάπτυξη», ΕΕ C 318/13, 29.10.2011, σ. 82.

⁽⁸⁾ Βλ. τις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ με θέμα «Αποτελεσματικές εταιρικές σχέσεις και πολιτική συνοχής», ΕΕ C 44/01, 11.2.2011, σ. 1, και «Πέμπτη έκθεση για τη συνοχή», ΕΕ C 248/12, 25.8.2011, σ. 68.

4.1.4 Ο κώδικας δεοντολογίας θα πρέπει να καθορίζει σαφείς κανόνες για την υποβολή αιτήσεων, να εμμένει στην έγκαιρη επεξεργασία τους και να προβλέπει μία διαδικασία υποβολής καταγγελιών, επιτρέποντας έτσι την αποτελεσματική και μη γραφειοκρατική υλοποίηση και αξιοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι τα πρόσθετα κριτήρια έγκρισης που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλλονται πρώτα σε έλεγχο, ώστε να αποφεύγεται η πρόσθετη γραφειοκρατική επιβάρυνση (και ο εθνικός κανονιστικός υπερπλεγματισμός – «gold-plating»).

4.1.5 Ο κώδικας δεοντολογίας θα πρέπει να ορίζει σαφώς τις ποικίλες ευθύνες και τα δικαιώματα συμμετοχής των διαφόρων εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων.

4.1.6 Προς τον σκοπό αυτό, η ΕΟΚΕ έχει επίσης ταχθεί υπέρ της σύναψης σύμβασης εταιρικής σχέσης μεταξύ κάθε κράτους μέλους, αφενός, και των περιφερειών τους και της κοινωνίας των πολιτών τους, αφετέρου⁽⁹⁾.

4.1.7 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί μια ευρεία εταιρική σχέση στην οποία να εκπροσωπείται ευρύ φάσμα διαφόρων ενδιαφερόντων. Θα πρέπει να καθιερωθούν σαφείς τρόποι ορισμού των ευθυνών και των δράσεων των διάφορων εταίρων.

4.1.8 Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της που ο Κανονισμός κοινών διατάξεων δεν προβλέπει τη δημιουργία ευρωπαϊκού μηχανισμού εταιρικής σχέσης με τους Ευρωπαίους εταίρους, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων· συνεπώς, η ΕΟΚΕ ζητά να συμπεριληφθεί ένας τέτοιος μηχανισμός στον προτεινόμενο κανονισμό.

4.1.9 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής να ενισχυθούν οι Κοινοτικές πρωτοβουλίες με βάση την εμπειρία από την προσέγγιση Leader. Η ΕΟΚΕ ζητά να εκπροσωπούνται οι σχετικοί φορείς της κοινωνίας των πολιτών στις ομάδες τοπικής δράσης του LEADER.

4.2 Επιτροπές παρακολούθησης

4.2.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει θερμά τη χορήγηση δικαιώματος ψήφου στους εταίρους, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων, των επιτροπών παρακολούθησης (δυναμεί του άρθρου 42 του ίδιου Κανονισμού) και επαναλαμβάνει τη σημασία που έχει η διασφάλιση ίσων δικαιωμάτων σε όλους τους εταίρους που συμμετέχουν στις εν λόγω επιτροπές. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι επείγει να εξασφαλιστεί η ισοτιμία μεταξύ όλων των εταίρων των μηχανισμών παρακολούθησης και ζητά να συμπεριληφθούν στο ΚΠΣ σαφείς κατευθυντήριες γραμμές.

4.2.2 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι θεωρεί σημαντική την έγκυρη αξιολόγηση και ανάλυση της χρήσης των πόρων των ταμείων και τονίζει ότι αυτό είναι το κλειδί για την κατανόηση του διαφορετικού αντικτύπου των ταμείων ανάλογα με τις ποικιλόμορφες συνθήκες που επικρατούν στις ευρωπαϊκές περιφέρειες.

4.3 Τεχνική βοήθεια

4.3.1 Η ΕΟΚΕ ζητά να θωρακισθεί, στο άρθρο 51 του Κανονισμού κοινών διατάξεων, η ανάπτυξη των ικανοτήτων εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων. Η συμμετοχή αυτών των εταίρων σε αυτή τη διαδικασία συνδρομής, κατάρτισης μελετών και αξιολογήσεων, καθώς και προσφυγής σε εμπειρογνώμονες, όπως επίσης και στις υπόλοιπες δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας, θα καταστήσει ουσιαστικότερη τη συμμετοχή όλων των εταίρων και θα ενισχύσει τη δυνατότητα συμμετοχής τους στα Διαρθρωτικά Ταμεία. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η ανάπτυξη ικανοτήτων θα πρέπει να αποτελεί προϋπόθεση συμμετοχής.

4.3.2 Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για την πρόταση να αποκλείονται τα επιχειρησιακά προγράμματα τεχνικής βοήθειας από τις δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος, προώθησης των ίσων ευκαιριών και πρόληψης των διακρίσεων λόγω φύλου. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να διαγραφεί από το άρθρο 87.

4.3.3 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο έχει σημειώσει μεγαλύτερη πρόοδο όσον αφορά τη χρήση τεχνικής βοήθειας για συμμετοχή των εταίρων όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η αρχή της εταιρικής σχέσης πρέπει να εφαρμόζεται κατά τρόπο ομοιόμορφο από όλα τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

4.4 Ανάπτυξη ικανοτήτων

4.4.1 Η ΕΟΚΕ ζητά να συμπεριληφθεί στο άρθρο 2 ορισμός της έννοιας «ανάπτυξη ικανοτήτων». Ο εν λόγω ορισμός θα πρέπει να ερμηνεύεται ως ενίσχυση της συμμετοχής των εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων, σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας, της εφαρμογής και της παρακολούθησης των δράσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων της κατάρτισης, της συμμετοχής στην τεχνική βοήθεια, της δυνατότητας συμμετοχής των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων των ευάλωτων ομάδων και της υποστήριξης της εφαρμογής των δράσεων των ταμείων. Ο ορισμός αυτός θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθεί στο ΚΠΣ.

4.4.2 Η ανάπτυξη των ικανοτήτων των εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων, θα πρέπει επίσης να αφορά την πρόσβαση στους πόρους, όπως προβλέπει το άρθρο 87 του ίδιου κανονισμού. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της που το άρθρο 7 του εν λόγω κανονισμού δεν αναφέρει ότι δεν θα πρέπει να γίνονται διακρίσεις όσον αφορά την πρόσβαση στους πόρους των ταμείων.

4.5 Μη άσκηση διακρίσεων και πρόσβαση στους πόρους των ταμείων

4.5.1 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της που η υπό εξέταση πρόταση κανονισμού περιλαμβάνει αναφορά στη μη άσκηση διακρίσεων στον προτεινόμενο Κανονισμό κοινών διατάξεων. Εντούτοις, είναι λυπηρό που η αρχή της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία, στην οποία γίνεται αναφορά στο άρθρο 16 του ισχύοντος γενικού κανονισμού, δεν διατηρήθηκε στον προτεινόμενο.

4.5.2 Οι αιτούντες, οι δικαιούχοι και οι εταίροι θα πρέπει να έχουν δικαιώματα που να ισχύουν υποχρεωτικά ενώπιον των αρχών στα κράτη μέλη, καθώς και το δικαίωμα πρόσβασης σε μηχανισμό υποβολής καταγγελιών, προκειμένου να διατυπώνουν τις ενστάσεις τους.

4.5.3 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι η πρόσβαση στους πόρους δεν θα απαιτήσει μόνον την ευρεία χρήση των μηχανισμών αξιοποίησης των συνολικών επιχορηγήσεων, αλλά και την ανάληψη προσαρτιών για την ανάπτυξη των ικανοτήτων των εταίρων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι η εν λόγω πρόσβαση μπορεί να διευκολυνθεί σημαντικά με την παροχή κατάρτισης υπό τον συντονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

4.6 Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας

4.6.1 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τις προτεινόμενες διατάξεις που αφορούν τους φορείς της κοινωνικής οικονομίας και συνιστά την αποσαφήνιση της συμμετοχής τους στην προσπάθεια επίτευξης των στόχων των Διαρθρωτικών Ταμείων. Οι εν λόγω διατάξεις δεν θα πρέπει να περιορίζουν τη δράση των φορέων της κοινωνικής οικονομίας στα προγράμματα κοινωνικής ένταξης, αλλά να επιτρέπουν τη συμμετοχή τους και σε άλλες σημαντικές προτεραιότητες όλων των Ταμείων, όπως η προώθηση της απασχόλησης, η καταπολέμηση της φτώχειας και η βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου, η σύσταση επιχειρήσεων, η επιχειρηματικότητα, η ανταγωνιστικότητα και η υποστήριξη των επιχειρήσεων, η τοπική

⁽⁹⁾ Βλ. τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πέμπτη έκθεση για τη συνοχή», ΕΕ C 248/12, 25.8.2011, σ. 68, σημεία 2.1.6, 6.1 και 6.2.

ανάπτυξη, η έρευνα, η ανάπτυξη και η καινοτομία, η κατάρτιση και η εκπαίδευση.

4.7 Συνδυασμός ταμείων – χρηματοδοτική τεχνική

4.7.1 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της που προβλέπεται η δυνατότητα συνδυασμού διαφόρων ταμείων με σκοπό τη βελτίωση της εφαρμογής των δράσεών τους.

4.7.2 Η ΕΟΚΕ πιστεύει στο πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα που θα πρέπει να έχουν τα Διαρθρωτικά Ταμεία· για να καταστεί αυτό δυνατό σε τοπική κλίμακα, η ΕΟΚΕ συνιστά ένα ανάλογο μερίδιο των πόρων των ταμείων να προορίζεται για τα μικτά ταμεία τα οποία είναι σε θέση να κινητοποιούν τοπικούς ενδογενείς πόρους με στόχο τη δημιουργία ποικίλων τοπικών δυνατοτήτων διαρκούς χρηματοδότησης, πράγμα που διασφαλίζει επίσης και τη βιωσιμότητα των παρεμβάσεων της ΕΕ.

4.7.3 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ακράδαντα ότι η χρήση των χρηματοδοτικών τεχνικών μπορεί να συμβάλει στη βέλτιστη χρήση των περιορισμένων διαθέσιμων πόρων, καθώς και στη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση και του παραμικρού ευρώ που διατίθεται για τη χρηματοδότηση της συνοχής. Θα πρέπει να προαχθούν περαιτέρω τα ομόλογα χρηματοδότησης έργων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»· η ΕΟΚΕ προτείνει να εξετασθεί προσεκτικά το ενδεχόμενο χρησιμοποίησης στο μέλλον στοχοθετημένων πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων, καθώς και μη απορροφηθέντων πόρων της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013, ως πρόσθετης εγγύησης για την αποπληρωμή επιστρεφόμενων δανείων χορηγούμενων από την ΕΤΕ σε μικρομεσαίες και άλλες επιχειρήσεις, με στόχο την άμεση αναζωογόνηση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει επίσης να εξεταστούν τα ανανεώσιμα κεφάλαια και οι μικροππτώσεις.

4.8 Οριοθέτηση

4.8.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση να διατίθεται τουλάχιστον το 20 % του συνόλου των εθνικών πιστώσεων που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο του ΕΚΤ για την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας. Η ΕΟΚΕ αντιτίθεται στη μείωση του ποσοστού αυτού. Λόγω της παρούσας οικονομικής κρίσης, είναι απαραίτητο η παρουσία κοινωνικής Ευρώπης να παραμείνει αισθητή από τους πολίτες της. Ειδικότερα, οι κοινωνικές επιχειρήσεις συμβάλλουν στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων και έχουν αξιολογηθεί συμβολή στην ένταξη των ομάδων που πλήττονται περισσότερο τόσο στην κοινωνία όσο και στην αγορά εργασίας.

4.8.2 Η ΕΟΚΕ συνιστά τη διατήρηση της ισχύουσας πρακτικής σύμφωνα με την οποία τα έργα στον τομέα των μεταφορών χρηματοδοτούνται μέσω χωριστών κονδυλίων του προϋπολογισμού. Η κατανομή των πόρων των Ταμείων Συνοχής που προτείνει η Επιτροπή συνεπάγεται τη μείωση του ποσού που θα είναι διαθέσιμο για σκοπούς συνοχής.

4.9 Ποσοστά συγχρηματοδότησης

4.9.1 Οι κανόνες που διέπουν τη συγχρηματοδότηση θα πρέπει να προσαρμόζονται στις επικρατούσες συνθήκες⁽¹⁰⁾. Θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η ικανότητα απορρόφησης των διαφόρων δικαιούχων.

4.9.2 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την αύξηση έως, κατ' ανώτατο όριο, 95 % των ποσοστών συγχρηματοδότησης που έχει ήδη προτείνει η Επιτροπή το 2011 στην περίπτωση των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν δημοσιονομικές δυσκολίες⁽¹¹⁾ και αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων. Η ΕΟΚΕ

θεωρεί ότι η επιλογή της συγχρηματοδότησης θα πρέπει να παρέχεται και σε τοπικά όργανα που δεν έχουν πρόσβαση σε δάνεια διότι δεν έχουν δικούς τους αυτόνομους προϋπολογισμούς και επομένως δεν έχουν δυνατότητα ίδιας εισφοράς πόρων.

4.9.3 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ιδέα τα σχέδια που αποσκοπούν στην κάλυψη των αναγκών των ευάλωτων ομάδων και των ομάδων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο αποκλεισμού να έχουν υψηλότερα ποσοστά συγχρηματοδότησης. Λαμβανομένου υπόψη του αυξανόμενου κινδύνου περικοπών στους προϋπολογισμούς των εθνικών κοινωνικών πολιτικών με μέτρα λιτότητας, το ποσοστό αυτό θα πρέπει να ανέρχεται σε 100 % για τα κράτη μέλη που πλήττονται περισσότερο από την οικονομική κρίση.

4.10 Ευαισθητοποίηση

4.10.1 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι είναι αναγκαίο να συμπεριληφθούν στην πρόταση στρατηγικές ευαισθητοποίησης όσον αφορά τις απαιτήσεις του Κανονισμού κοινών διατάξεων και τη σημασία των θεσπιζόμενων βασικών αρχών και μηχανισμών.

4.10.2 Κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθεί η παροχή τεχνικής βοήθειας καθώς και άλλα μέσα, ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι φορείς που θα συμμετέχουν στη σχετική διαδικασία (συμπεριλαμβανομένων ιδίως των εταιριών, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων), από τις αρχές διαχείρισης έως τους φορείς εφαρμογής των προγραμμάτων, θα είναι επαρκώς ενημερωμένοι ως προς τις κυριότερα στοιχεία που καλύπτονται τον εν λόγω κανονισμό.

4.11 Κοινωνική στέγη

4.11.1 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι είναι σημαντικό ο Κανονισμός κοινών διατάξεων να συμπεριλάβει και το ζήτημα της κοινωνικής στέγης, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους ο τομέας αυτός θα μπορούσε να ωφεληθεί από έναν σαφέστερο ορισμό στο ΚΣΠ που επισυνάπτεται ως παράρτημα στον κανονισμό.

4.12 Μακροπεριφερειακές πολιτικές – Αστική πολιτική

4.12.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την προσέγγιση να ενισχυθεί ο ρόλος που διαδραματίζουν οι στρατηγικές μακροπεριφερειακής συνεργασίας στα πλαίσια της πολιτικής συνοχής. Η συνεργασία μεταξύ μακροπεριφερειών παρέχει σημαντικές δυνατότητες διασφάλισης της καλύτερης αξιοποίησης των κονδυλίων που επενδύονται σε αυτές τις περιφέρειες.

4.12.2 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει πλήρως την πρόταση να αυξηθεί ο βαθμός ανταπόκρισης στις ανάγκες των αστικών περιοχών: πράγματι, 5 % των πόρων του ΕΤΠΑ προορίζεται για την ανάπτυξη των αστικών περιοχών και για τη δημιουργία μιας «πλατφόρμας» αστικών θεμάτων⁽¹²⁾.

4.12.3 Οι πολιτικές για τις αστικές περιοχές θα πρέπει να εστιάζονται στον τρόπο με τον οποίο μπορούν να αναπτυχθούν, όχι μόνον αστικές πολιτικές φιλικές προς το περιβάλλον, αλλά και ευρύτερα βιώσιμα περιβάλλοντα που διασφαλίζουν μεγαλύτερη κινητικότητα για όλους τους πολίτες, καθώς και περιβάλλοντα φιλικά προς τους πολίτες, ιδιαίτερα δε προς τα άτομα τρίτης ηλικίας, τα άτομα με περιορισμένη κινητικότητα και τα άτομα με αναπηρία.

4.12.4 Η ΕΟΚΕ εξαιρεί τη σημασία των δράσεων έρευνας και ανάπτυξης που αναλαμβάνει το Δικτυακό Παρατηρητήριο Χωροταξίας του Ευρωπαϊκού Εδάφους (ESPON) στον τομέα της ευρωπαϊκής εδαφικής ανάπτυξης.

⁽¹⁰⁾ Βλ. τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πέμπτη έκθεση για τη συνοχή», ΕΕ C 248/12, 25.8.2011, σ. 68, σημεία 2.2.1 και 6.10.

⁽¹¹⁾ Βλ. τις σχετικές γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ, ΕΕ C 24 της 28/01/2012 από 2012/C/24/17 έως 2012/C/24/19.

⁽¹²⁾ Με βάση τα όσα αναφέρονται σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις, όπως οι γνωμοδοτήσεις με θέμα «Μητροπολιτικές περιοχές και πόλεις-περιφέρειες στη στρατηγική “Ευρώπη 2020”», ΕΕ C 376/02, 22.12.2011, σ. 7, και «Ο ρόλος και οι προτεραιότητες της πολιτικής συνοχής στη στρατηγική “Ευρώπη 2020”», ΕΕ C 248/01, 25.08.2011, σ. 1.

4.13 Δείκτες

4.13.1 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την προσπάθεια που καταβλήθηκε για τη μεγαλύτερη εστίαση του κανονισμού στην επίτευξη αποτελεσμάτων. Ένας κανονισμός επικεντρωμένος στα αποτελέσματα απαιτεί αξιόπιστους δείκτες.

4.13.2 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ακράδαντα ότι οι δείκτες που βασίζονται αποκλειστικά σε μακροοικονομικούς δείκτες, όπως το ΑΕγχΠ, σαφώς δεν επαρκούν για τον προσδιορισμό του επιπέδου συνοχής. Στα πλαίσια της πολιτικής συνοχής θα πρέπει να γίνεται χρήση και άλλων δεικτών⁽¹³⁾. Οποιαδήποτε χρήση αυτού του είδους των δεικτών θα πρέπει να υπόκειται σε επανεξέταση στα μέσα της περιόδου προγραμματισμού.

4.13.3 Η ΕΟΚΕ συνιστά να λάβει η Επιτροπή υπόψη δείκτες απόδοσης καθορισμένους σε τοπικό και κοινοτικό επίπεδο και να βελτιώσει τη χρήση των ποιοτικών δεικτών, παράλληλα με αυτήν των ποσοτικών, συγκεκριμένα δε να βελτιώσει τον τρόπο μέτρησης της τοπικής κοινωνικής προστιθέμενης αξίας που προκύπτει από τα προγράμματα και τις δραστηριότητες.

4.13.4 Οι δείκτες θα πρέπει να υπολογίζουν τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο. Δεν πρέπει να βασίζονται αποκλειστικά σε ανάλυση κόστους/οφέλους, αλλά να λαμβάνουν υπόψη και άλλες κοινωνικές παραμέτρους. Είναι σημαντικό όλοι οι φορείς της πολιτικής συνοχής να εκπαιδεύονται σε θέματα εφαρμογής των νέων δεικτών.

4.14 Γεωγραφική εμβέλεια (άρθρο 89)

4.14.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι οι δράσεις που αποσκοπούν στην κοινωνική ένταξη, στην εκπαίδευση και στην απασχόληση θα πρέπει να εκτείνονται σε όλες τις ευάλωτες ομάδες, όπως οι γυναίκες, οι μετανάστες και τα άτομα με αναπηρία, ενώ θα πρέπει να οργανώνονται και να τίθενται σε εφαρμογή ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους εμβέλεια.

4.15 Στρατηγική πρόοδος

4.15.1 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι οι εκθέσεις προόδου θα πρέπει να περιλαμβάνουν και μια αξιολόγηση της προόδου των δράσεων που αφορούν την ένταξη των ευάλωτων ομάδων στις περιοχές όπου ασκούνται οι εν λόγω δράσεις.

4.15.2 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι τα άρθρα 49 και 101 του προτεινόμενου Κανονισμού κοινών διατάξεων θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν αξιολογήσεις, όχι μόνον των θεματικών, αλλά και των οριζόντιων προτεραιοτήτων.

4.15.3 Στα καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής, που ορίζονται στο άρθρο 114, θα πρέπει να συμπεριληφθούν και οι πληροφορίες που παρέχονται από ομάδες που αντιμετωπίζουν κίνδυνο αποκλεισμού.

4.16 Κοινά Σχέδια Δράσης (ΚΣΔ)

4.16.1 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι τα ΚΣΔ πρέπει να προβλέπουν σαφώς τη συμμετοχή όλων των εταίρων για τους οποίους γίνεται λόγος στο άρθρο 5 παράγραφος 1.

4.16.2 Τα ΚΣΔ θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν και τους εταίρους, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού κοινών διατάξεων στους δυνητικούς δικαιούχους των δράσεων αυτού του είδους.

5. Διακρατική συνεργασία

5.1 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη περαιτέρω υποστήριξης των επιχειρησιακών προγραμμάτων για την προώθηση της διακρατικής συνεργασίας σε όλα τα ταμεία, ως μέσο για την ενίσχυση του ρόλου του Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειριών και στον συντονισμό της εφαρμογής των σχετικών πρωτοβουλιών.

Βρυξέλλες, 25 Απριλίου 2012.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON

⁽¹³⁾ Βλ. π.χ. τον συντελεστή GINI για τον οποίο γίνεται λόγος στη γνωμοδότηση με θέμα «Τέταρτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή», ΕΕ C 120/17, 16.5.2008, σ. 73, και τη γνωμοδότηση με θέμα «Πέμπτη έκθεση για τη συνοχή», ΕΕ C 248/12, 25.8.2011, σ. 68.

Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πέραν του ΑΕγχΠ - Η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην επιλογή συμπληρωματικών δεικτών», (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην επίσημη εφημερίδα): «1.5.1 Από αυτή την άποψη υπάρχει σαφής ανάγκη αντικατάστασης της έννοιας της οικονομικής ανάπτυξης από εκείνη της προόδου των κοινωνιών, με στόχο την προώθηση μιας σύζήτησης σχετικά με τη θεμελιώδη σημασία της προόδου. Παράλληλα με τον επαναπροσδιορισμό της έννοιας της ανάπτυξης, η σύζηση αυτή θα πρέπει να ασχοληθεί με ορισμένες πτυχές της πολιτικής λογοδοσίας. Αυτή η νέα προσέγγιση προϋποθέτει τον προσδιορισμό των διαφόρων συνιστωσών της έννοιας της προόδου μέσω i) της επέκτασης των εθνικών λογαριασμών για την κάλυψη κοινωνικών και περιβαλλοντικών πτυχών· ii) της χρήσης σύνθετων δεικτών· και iii) της διαμόρφωσης βασικών δεικτών.»